

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК МАЛЮВАННЯ

Шокот Анжела

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Приватного вищого навчального закладу

«Міжнародний економіко-гуманітарний університет

імені академіка Степана Дем'янчука »

м. Рівне, Україна

Науковий керівник: кандидат педагогічних наук, доцент *Лілія Мельничук*

Проблема розвитку творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку є надзвичайно важливою, оскільки саме в цьому віці діти найбільш активно засвоюють нові знання та навички, які формують їх майбутній освітній і життєвий шлях. Творчі здібності в старшому дошкільному віці виступають як необхідна передумова для ефективного оволодіння новими знаннями та їхнього подальшого застосування. Це період, коли дитина здатна самостійно шукати нові рішення, проявляти ініціативу та креативність у різних видах діяльності.

Проблемі розвитку творчих здібностей підростаючого покоління присвячені дослідження О. Антонової, А. Богуш, Н. Гагаріної, О. Половіної, Т. Яценко.

Дослідження Н. Гагаріної, О. Половіної, Т. Яценко доводять, що у дошкільному віці зростає інтерес до вияву творчих здібностей у різноманітних видах діяльності (ігровій, проблемно-пошуковій, дослідницькій), а також і у художньо-продуктивній.

В словнику коротких термінів творчість визначається як «свідома, цілеспрямована, активна діяльність людини, спрямована на пізнання та переосмислення явищ дійсності, створення нових, оригінальних задумів, предметів, витворів, які досі не існували» [4, с. 32].

Нетрадиційне малювання є ефективною альтернативою традиційним підходам до навчання основам образотворчої діяльності. На відміну від класичних методів, де діти часто схиляються за певними правилами та стандартами, нетрадиційні техніки відкривають перед дошкільниками значно ширші можливості для самовираження. Вихователь у цьому підході виступає не як суворий наставник, а як м'який провідник, який допомагає дитині знайти власний шлях у творчості.

Основною перевагою таких технік є їх простота. Наприклад, малювання пальцями, штампами, зім'ятим папером або за допомогою ниток настільки доступні, що діти можуть швидко опанувати ці методи та одразу

отримати відчуття успіху, побачивши результат своїх зусиль. Це особливо важливо для дошкільнят, оскільки успішний досвід стимулює їх до подальших творчих пошуків.

Нетрадиційні техніки малювання також допомагають дітям розвивати уяву, сенсорні відчуття, просторове мислення та дрібну моторику. Завдяки цим методам дитина вчиться експериментувати з кольорами, формами, текстурами та матеріалами, не боячись помилитися. Такий підхід сприяє розвитку нестандартного мислення та відкриває перед дітьми безмежний простір для самореалізації.

В процесі навчання дітей старшого дошкільного віку нетрадиційним художнім технікам педагоги виконують низку важливих завдань, які сприяють не лише розвитку творчих здібностей, але й формуванню особистісних якостей дитини, а саме:

1. *Розвиток позитивних почуттів до творчої діяльності та своїх результатів.* Нетрадиційні техніки малювання допомагають дітям отримувати радість від творчого процесу. Оскільки ці методи легкі в освоєнні, діти швидко бачать результати своєї роботи, що дає їм почуття задоволення і впевненості у своїх здібностях. Такий підхід також допомагає формувати позитивне ставлення до власних досягнень, що важливо для розвитку самоповаги.

2. *Викликати інтерес до зрядь виробництва, тобто художніх матеріалів.* Нетрадиційні техніки часто включають використання нестандартних матеріалів: від природних елементів (листя, гілки, пісок) до побутових предметів (губки, зубні щітки). Діти вчаться експериментувати з цими матеріалами, досліджують їхні властивості та можливості. Це розвиває допитливість та інтерес до нових форм творчості, роблячи процес навчання захоплюючим.

3. *Розвиток навичок і вмінь творчо працювати в обмежених рамках.* Педагоги допомагають дітям навчитися креативно мислити в межах певних завдань або обмежень. Наприклад, використання тільки одного кольору або певної форми може стимулювати дітей шукати нестандартні рішення і розвивати гнучкість мислення. Це допомагає формувати вміння адаптуватися до різних умов і використовувати свої знання максимально ефективно [2, с. 30].

Завдяки таким завданням нетрадиційні художні техніки сприяють розвитку творчого потенціалу дітей, їхньої впевненості та навичок самовираження.

Розвиток творчих здібностей дітей у художньо-продуктивній діяльності вимагає від вихователів особливої уваги до стимулювання дитячої ініціативи та самовираження. Одним із ключових аспектів цього процесу є уникнення закріплення шаблонних графічних зображень і заохочення до експериментів з різноманітними техніками та матеріалами.

Це дозволяє дитині вільно проявляти фантазію, розвивати нестандартне мислення і здобувати впевненість у власних творчих силах.

Нетрадиційні техніки малювання, такі як монотипія, малювання пальцями, жорстким напівсухим пензлем або іншими нестандартними матеріалами (ватними паличками, долоньками, пробками, пінопластом, картопляними штампамми), дають дітям можливість відчутти різноманіття текстури і форм. Це допомагає розвивати сенсорне сприйняття та дрібну моторику, що важливо для загального розвитку дошкільнят.

Такі техніки, як плямографія (з ниткою, трубочкою або зім'ятим папером), пластилінографія, тиснення, розбризкування та друк по трафарету, дозволяють дітям вивчати властивості матеріалів і відкривати для себе нові способи створення зображень. Такі експерименти не лише підвищують інтерес до творчого процесу, а й розвивають уважність, посидючість і вміння бачити красу у випадкових або неочікуваних результатах.

Вихователі, які використовують такі техніки, повинні заохочувати дітей до пошуку власних рішень та ідей, підтримуючи будь-які креативні прояви. Це створює умови для формування у дітей почуття задоволення від творчого процесу та допомагає уникнути обмеженості, яку можуть спричинити традиційні підходи до малювання.

Такий підхід не тільки розвиває творчі здібності дітей, але й сприяє розвитку особистісних якостей, таких як самостійність, ініціативність і впевненість у своїх можливостях.

Отже, нетрадиційні техніки малювання спрямовані на створення того чи іншого результату, продукту, стимулюючи дитячий інтерес, активність, нешаблонність мислення, здатність генерувати нові оригінальні ідеї та втілювати їх у своїх творчих діях. В результаті чого під час використання нетрадиційних технік малювання сприяє розвитку художньо-творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонова О. Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки. Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 190с.
2. Гагаріна Н. П. Художньо-продуктивна компетенція дошкільників. Діти і картини: навч.-метод. посіб. Кропивницький: КЗ «КОППО ім. Василя Сухомлинського», 2017. 48 с.
3. Половіна О. Дитина в світі мистецтва. *Дошкільне виховання*, 2021. № 2. С. 3-8.
4. Яценко Т. О., Степанюк В. В. Словник коротких термінів з педагогіки. Луцький фаховий педагогічний коледж КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради. Луцьк : ФОП Мажула Ю.М., 2022. 50 с.